

Дарси №1

Медиа сабак

Мавзӯъ:

Иттилоот ва рассона

Иттилоот ва рассона

**Дар ин дарс
чунин саволҳоро
дида мебароем:**

- Иттилоот ва намудҳои он
- Маҷрои иттилоот ва рассона
да замони муосир
- Озодии ВАО ҳамчун
нишондиҳандаи муҳими
ҷомеаи демократӣ

Иттилоот чист?

Маҳфуми
«иттилоот/информатсия»
аз калимаи лотинии
information – равшанкунӣ,
нақл, маълумот/ахбор.
Иттилоот – ин ҳамаи
маълумот дар бораи одамон,
ашёҳо, далелҳо, ҳодисаҳо ва
рӯйдодҳо, новобаста аз
шакли пешниҳоди он.

Намудҳои иттилоот аз рӯи пешниҳод

Иттилоот гуногун мешавад.

Барои фаҳмо шудан онро аз рӯи тарзи пешниҳод
тафриқа мекунем:

матнӣ

овозӣ

Иттилои сабтӣ

графикӣ

рақамӣ

ВАО чист?

Воситаи ахбори омма(ВАО) – ин муассисаест, ки барои расонидани ахбори кушода ба қома ва ё ба гурӯҳи алоҳида ба воситаи техникӣ омода шудааст.

ВАО иттилоотро қамъ мекунад, коркард (таҳлил) мекунад баъд онро ба шунавандагонаш пешкаш (пахш) менамояд.

BAO:

НАШРӢ - Инҳо китобҳо, рӯзномаву маҷаллаҳо, яъне ба тарзи матнӣ дар қоғаз омода ва нашр мешавад, ки бо матн, графика ва суратҳо дарҷ мегардад;

ЭЛЕКТРОНӢ – ин телевизион буда, вақти пахш шудан ба воситаи ноқил ё/ва мавҷҳои электромагнитӣ (заминӣ ё ба воситаи спутник) истифода карда, акустикию биной маълумотро ба тарзи аналогӣ ё/рақамӣ пешкаш мекунад. Ин иттилоро дар шаклҳои барномаҳои гуногун ба воситаи апарати телевизионӣ (телевизор) ба воситаи ноқил, антена ё спутник пахш мекунад;

РАДИОӢ – ин намуди рассона аст, ки дар он радиоташкилотҳо барномаҳо сохта, ба воситаи радиостансияҳо ба приемникҳо пахш мекунад, аз он шунавандагон интихоб ва гӯш мекунанд;

МЕШАВАД.

Иттилооти нав

Иттилооти нав— ин шакли нави воситаи ахбори умум буда, доимо дар таҷҳизоти рақамӣ мавҷуд аст ва иштироки фаъоли истифодабарандагонро дар назар дошта, дар таҳия ва пахшкунии мӯҳтаво/мундариҷа иштироки онҳо муҳим аст.

Қонун дар бораи ВАО

К СМИ относятся газеты, журналы, приложения к ним, альманахи, книги, бюллетени, разовые издания, предназначенные для публичного распространения, имеющие постоянное название, а также теле- и радиовещание, кино- и видеостудии, аудиовизуальные записи и программы, выпускаемые государственными органами, информационными агентствами, политическими, общественными и другими организациями, частными лицами.

ЗАКОН КР от 2 июля 1992 года №938-XII О СМИ

В редакции Законов КР от 08.05.1993 г. №1228-XII, 22.02.2013 г. №29, 17.05.2014 г.

№69, 04.01.2017 г. №

Вазифаҳои ВАО:

Функсияи иттилоотӣ

Иқтидорҳои

Танқид ва
идора

Шаклирии
ақидаи ҷомеа

Функсияи паҳнгардонӣ

Озодии ВАО ҳамчун нишондиҳандаи муҳими ҷомеаи демократӣ

Индекси ҷаҳонӣ/глобалӣ аз рӯи сатҳи демократӣ

1. Норвегия

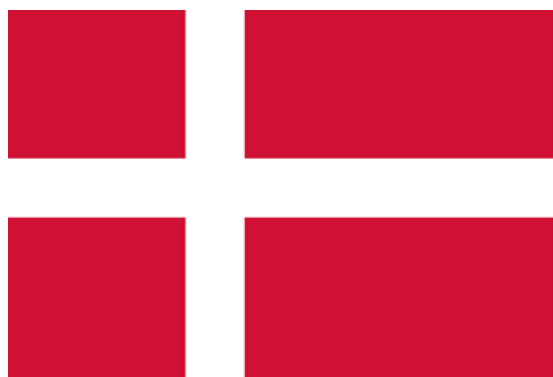
2. Шветсия

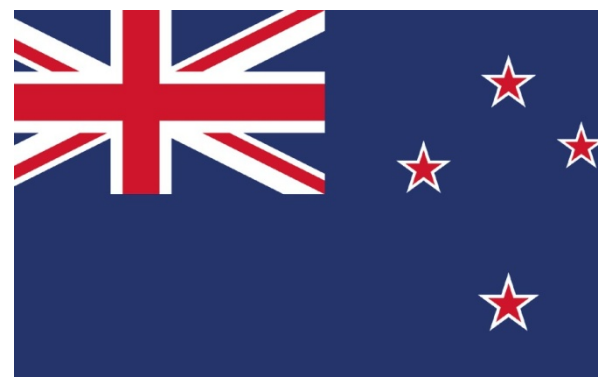
3. Исландия

4. Дания

5. Зеландияи Нав

Озодии матбуот ва сатҳи демократишавии ҷомеа

Индекси ҷаҳонӣ/глобалӣ аз рӯи сатҳи демократӣ

Индекси ҷаҳонии озодии суҳан

1. Норвегия

2. Шветсия

3. Финляндия

4. Дания

5. Нидерланд

Озодии матбуот ва сатҳи демократишавии ҷомеа

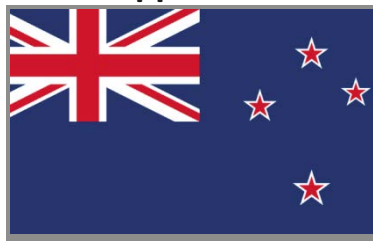
Индекси ҷаҳонии сатҳи демократия

3

Зеландияи Нав

5

Финляндия

9

Нидерланды

10

ИНДЕКС ОЗОДИИ СУХАН

10

13

3

5

Озодии матбуот ва сатҳи демократишавии ҷомеа

Индекси ҷаҳонии сатҳи демократия

Арабистони Саудӣ

Гвинея-Бисау

Сурия

Чад

Кореяи Шимолӣ

Индекси ҷаҳонии озодии сухан

Хитой

Сурия

Туркменистон

Эритрея

Кореяи Шимолӣ

Озодии матбуот ва сатҳи демократишавии ҷомеа

Индекси ҷаҳонии сатҳи демократия

Чин 142	Эритрея 153
Туркменистан 161	Арабистони Саудӣ 163
Сирия 164	Чад 165
Гвинея-Бисау 166	Кореяи Шимолӣ 167

Индекси ҷаҳонии озодии суҳан

Гвинея-Бисау 77	Чад 121
Арабистони Саудӣ 168	Чин 176
Сирия 177	Туркменистон 178
Эритрея 179	Кореяи Шимолӣ 180

Озодии матбуот ва сатҳи демократишавии ҷомеа

Индекси ҷаҳонии сатҳи демократишавӣ

демократишавӣ

	Қирғизистон 106
	Россия 122
	Қазоқистон 143
	Тоҷикистон 151
	Ўзбекистон 161
	Туркманистон 161

Индекси ҷаҳонии озодии суҳан

	Қирғизстан 89
	Россия 148
	Тоҷикистон 149
	Қазоқистон 157
	Туркманистон 168
	Ўзбекистон 169

Отмена уголовного преследования за клевету

- До 2010 года в Уголовном кодексе КР были ст. 127 “Клевета” и ст. 128 “Оскорбление”
- В 2010 году в Конституцию КР внесены поправки, отменяющие уголовное преследование за клевету

- 1.** Никто не может быть подвергнут уголовному преследованию за распространение информации, порочащей или унижающей честь и достоинство личности (ст.33 Конституция КР)
- 2. Журналист бояд:**
 - саҳеҳияти ахбори гирифтаашро санҷад;
(боби 4, м.29 Қонуни ҶТ «дар бораи матбуоти даврӣ ва дигар ВАО»)
- 3. Озодии матбуоти даврӣ ва дигар воситаҳои ахбори омма**

Матбуоти даврӣ ва дигар воситаҳои ахбори омма дар Тоҷикистон озоданд. Ҳар шахс ҳуқуқи озодона ҷустуҷӯ, дастрас ва паҳн намудани ахбор, изҳори ақида ва дар шаклҳои бо ҳамин Қонун муқарраршуда паҳн намудани онҳоро дар матбуоти даврӣ ва дигар воситаҳои ахбори омма дорад.
(қ1. м 3 Қонуни ҶТ «дар бораи матбуоти даврӣ ва дигар ВАО»)

Хулоса

- # Иттилоот – ин хамаи хабарҳо/маълумотҳо дар бораи тамоми олами атрофи мо.
- # ВАО функция/вазифаҳои асосиро ба иҷро мерасонад, аммо вазифааш на танҳо иттилоъ додан буда, он инчунин иқтимоигардонӣ, паҳнкунӣ ва шаклгирии ақидаи ҷомеа ва ғайраро ба зимма дорад.
- # Озодии суҳан бо сатҳи демократӣ будан пайвастагии ногустастанӣ дорад.
- # “Барои суҳан” бояд таъқби ҷиноӣ набошад.
- # Ҳар як шахс ҳуқуқ дорад иттилоъ гирад, агар ки он асрори давлатӣ ё ки маълумоти конфеденсиалӣ набошад.